

GRI GRILL I ALTRES ANIMALADES

EDUCACIÓ PRIMÀRIA: CICLE MITJÀ GUIA DIDÀCTICA

EL GUST PER LA LECTURA 2020-2021

GRI, GRILL I ALTRES ANIMALADES

Guia didàctica

Cicle mitjà d'Educació Primària

Margarida Prats Ripoll

Departament d'Educació

Subdirecció General de Plurilingüisme

Servei de Suports i Recursos Lingüístics

Setembre de 2021

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, aquest treball està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original. La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

ÍNDIX

1.	INTRODUCCIÓ.....	4
2.	OBJECTIUS DE LA LECTURA	5
3.	L'OBRA.....	6
3.1	Presentació.....	6
3.2	L'autora i l' il·lustrador	6
3.3	Característiques del gènere dels bestiaris en aquesta obra	7
3.4	Estructura	8
3.5	Tipus de poemes i recursos retòrics.....	9
3.6	Funcions de les imatges	9
4.	SELECCIÓ DELS POEMES	10
5.	ACTIVITATS PRÈVIES A LA LECTURA DEL LLIBRE.....	11
6.	ACTIVITATS PER ACOMPANYAR LA LECTURA DELS POEMES	14
6.1	El primer i el darrer poema: Gri grill i Gri grill animal de corda	14
6.2	Retrats d'animals.....	16
6.2.1.	El koala	16
6.2.2.	Mico de zoo	18
6.2.3.	Ratpenat	19
6.3	Històries d'animals o amb animals.....	25
6.3.1.	Gos abandonat	26
6.3.2.	Baralla de gats	27
6.3.3.	Darrere la porta.....	28
6.3.4.	Plastilinsta	30
6.4	Escenes amb animals o amb animals i persones.....	32
6.4.1.	Cabriola	32
6.4.2.	Atxim!	33
6.4.3.	Gat entre lliris.....	34
7.	EXERCICIS DE RECAPITULACIÓ	35
8.	ACTIVITATS DESPRÉS DE LA LECTURA	37
9.	BIBLIOGRAFIA	41
10.	ANNEX	43

1. INTRODUCCIÓ

Aquesta guia didàctica aporta informacions i propostes d'activitats per fer viure la poesia a l'alumnat de CM a partir de la lectura guiada del llibre *Gri grill i altres animalades*. Es parteix de la hipòtesi que els poemes sobre animals humanitzats poden ser una interessant i motivadora porta d'entrada a la descoberta de les possibilitats expressives de la llengua i poden esdevenir un dels primers graons per fomentar el gust per la lectura d'obres de poesia.

D'altra banda, es considera que aquest poemari pot ser el fil conductor de projectes sobre els animals que integrin coneixements de diversos àmbits del currículum d'educació primària: lingüístic, artístic i educació en valors.

Després de presentar els objectius de lectura del poemari i de les informacions sobre l'obra i els seus creadors, poeta i il·lustrador, s'informa dels poemes seleccionats com a base de les activitats que s'aporten seguidament. Aquestes activitats es presenten organitzades al voltant del procés lector: activitats prèvies a la lectura del llibre, activitats per acompanyar la lectura del llibre i activitats posteriors a la seva lectura.

En les activitats que precedeixen la lectura del poemari es parteix de l'observació de la coberta, l'ombratge i contracoberta per presentar-ne l'autora i l'il·lustrador i per propiciar hipòtesis d'anticipació sobre els animals que hi trobaran i inferències sobre com els seran presentats. També s'activa els coneixements previs de l'alumnat sobre els animals que coneixen i sobre aquells que apareixen en contes, cançons, pel·lícules o sèries. Es posarà èmfasi en el paper atorgat al Gri grill, a partir del seu paper en els títols del llibre, el que es diu d'ell a la contracoberta i el fet que se li dediqui el primer i el darrer poema del llibre.

Pel que fa a les activitats que acompanyen la lectura de poemes del llibre se segueix les tres fases del procés lector aplicat a cada poema:

La primera fase, les activitats que precedeixen la lectura del text, s'inicia amb alguna pregunta a partir del títol; tot seguit es fa el contacte amb el llenguatge poètic a partir d'un acostament oral al poema, d'una versió musicada o de la lectura en veu alta de l'ensenyant; en una atmosfera relaxada, **es fa viure el poema** i s'observen les reaccions de l'alumnat.

En la **fase de lectura del text** les activitats actuen com a fil conductor per ajudar a la **construcció conjunta del que diu el poema** i per a anar **descobrint "la màgia" que fa el poeta** amb la llengua per oferir una mirada diferent dels animals i de la seva relació amb les persones. L'alumnat ha d'adonar-se que la poeta tria algun aspecte dels animals que els presenta fent anar de manera diferent les paraules. En aquesta fase l'alumnat anirà descobrint com és el llenguatge poètic. Per afavorir aquest descobriment es treballa la musicalitat de les paraules, a partir del ritme i la rima, les analogies, les imatges, les comparacions i les metàfores; en alguns poemes es proposa relacionar text i il·lustració, per fer interrelacions amb l'hàbitat, les accions o els trets físics dels animals. Es recomana preparar amb cura aquesta activitat: creació d'un ambient relaxat.

Finalment, en la **tercera fase**, les activitats posteriors a la lectura del poema giren al voltant de la **creativitat** en diversos àmbits i estan encarrilades a una **activitat de síntesi** al final de la lectura: muntar una exposició per mostrar el que han après en diversos àmbits curriculars a partir del treball de lectura compartida del poemari.

L'estructura d'aquest bestiari afavoreix un treball de recapitulació al voltant del grill que abraçarà diverses tasques, com la comparació de poemes de diversos autors sobre aquest insecte, la cerca de poemes sobre altres animals que viuen de nit com el mussol, el ratpenat, etc. Es detallaran quan s'expliqui com preparar l'exposició.

Pel que fa a les activitats posteriors a la lectura del llibre, se'n proposen per recuperar les anticipacions i hipòtesis fetes pel grup abans de la lectura, per comprovar què havien encertat i per afegir informació sobre què han après i què han sentit amb la lectura dels poemes; per aprofundir en el gènere dels bestiaris i per compartir aprenentatges i vivències al llarg de la lectura dels poemes del llibre. L'estructura de les activitats respon a la creença que educar és ensenyar a observar, reconèixer, relacionar, valorar, crear i compartir.

Aquesta guia es complementa amb el dossier didàctic sobre bestiaris, comú als tres cicles de primària, i el quadern per a l'alumnat d'aquest cicle per a ús individual.

2. OBJECTIUS DE LA LECTURA

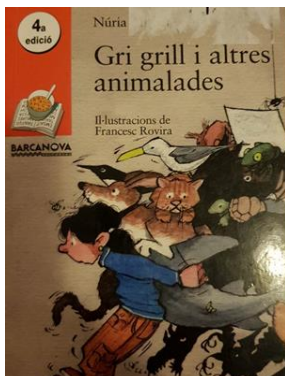
El principal objectiu de la lectura guiada de Gri grill i altres animalades és fomentar el gust per la lectura d'obres poètiques i actuar com a incentiu del desenvolupament de l'hàbit lector d'aquest gènere literari. Sens dubte aquest poemari pot esdevenir una eina adequada per gaudir de la musicalitat de les paraules i de la capacitat per comunicar sensacions i emocions dels textos poètics i per aconseguir aquests altres objectius:

- Endinsar l'alumnat al gènere dels bestiaris,¹ descobrir-ne les principals característiques i propiciar la comparació de mostres de poemes sobre el mateix animal de diversos autors de llibres d'aquest gènere.
- Descobrir la capacitat de divertir, commoure i informar dels poemes sobre animals.
- Fomentar la participació de l'alumnat en les converses literàries per expressar emocions i opinions sobre els poemes.
- Promoure la implicació de l'alumnat en l'hàbit de lectura autònoma.
- Estimular la imaginació i la creativitat a partir del llenguatge verbal, visual, musical i corporal.
- Aprendre a reflexionar a partir de les actuacions dels animals del poemari.
- Incitar a compartir el que han après a partir de les activitats amb la resta de membres de l'escola, famílies i entorn del centre.

¹ A la introducció del dossier didàctic per als tres cicles d'educació primària hi ha una aproximació al gènere.

3. L'OBRA

3.1 Presentació

El bestiari *Gri grill i altres animalades* és el primer poemari de l'autora, ha tingut tan bona acollida entre els lectors que ha estat reeditat vuit vegades, la darrera el 2019. El poemari conté trenta-tres poemes escrits per Núria Albertí amb il·lustracions de Francesc Rovira. El títol ja ens avança que els protagonistes són els animals i que en la seva presentació predominarà el to humorístic. Les il·lustracions, amuntegament de bèsties, reforcen el to d'humor de l'obra. Tot plegat indica als lectors que s'ha triat una mirada poètica amb importants dosis d'humor.

Albertí, Núria; il·lustracions de Francesc Rovira (2019). *Gri grill i altres animalades*. Barcelona: Barcanova (col·lecció Sopa de Llibres).

3.2 L'autora i l'il·lustrador

L'autora: Núria Albertí

Núria Albertí, nascuda a Alacant, des de petita tenia clar que volia ser escriptora: escrivia històries en agendes de tapes dures i les llegia als seus germans. La família es va traslladar a Barcelona, i recorda que es va aficionar a llegir a la biblioteca d'una escola d'aquesta ciutat i que li agradaven les històries divertides. Va estudiar enginyeria industrial i va treballar set anys fent relacions internacionals, feina que li va permetre viatjar per diversos països, aprendre idiomes i topar-se amb moltes històries. Li agrada molt viatjar i quan es passa hores davant l'ordinador diu que "viatja amb la imaginació!". Escriu sobre diversos temes, però els seus preferits són la natura i els animals. També

pinta quadres, la majoria d'animals, que es poden veure a la seva galeria d'art². Ha fundat dos segells editorials: Àrtic, per adults, i Tatami Books, per als més petits de la casa, i des del 2006 fa tallers de poesia a escoles. Es pot veure informació sobre els segells editorials, el diversos tallers sobre poesia que ofereix i sobre la metodologia, Rima Riures que proposa, al seu canal de youtube.

El 2017 es va inaugurar a Barcelona una biblioteca amb el seu nom.

L'il·lustrador: Francesc Rovira

Francesc Rovira, nascut a Barcelona, va començar l'activitat artística fent dibuixos per a fullets, revistes i treballs publicitaris. A partir de 1982 es dedica professionalment a la il·lustració, sobretot per a infants i joves; trobem dibuixos seus en revistes, llibres de text, llibres educatius i contes; també col·labora amb empreses dedicades als jocs educatius i ha participat en diverses exposicions col·lectives i ha exposat individualment treballs publicats i obra inèdita. Alguns dels seus llibres s'han traduït a altres llengües i publicat en diversos països; alguns dels seus treballs han estat mencionats en la llista d'honor de la CCEI i ha rebut diversos premis d'il·lustració, com el de Sant Joan de Déu.

Forma part de l'Associació Professional d'il·lustradors de Catalunya, i publica setmanalment, amb l'escriptor Jordi Sierra i Fabra, una tira còmica al suplement dominical del diari *El País*, i col·labora en les revistes *Cavall Fort* i *Ser Padres Hoy*.

3.3 Característiques del gènere dels bestiaris en aquesta obra

Gri Grill i altres animalades s'inscriu en les obres de poesia per a infants que parteixen de la llarga tradició dels bestiaris, aquelles obres que parlaven dels trets físics, els costums i els comportaments dels animals per parlar sobre la conducta humana.³ Tanmateix, en els poemaris actuals sobre les bèsties de la poesia per a infants no es pretén tipificar personatges humans a través de la descripció d'animals amb intenció satírica o simplement descriptiva; es recrea aquella tradició, l'actualitzen i ofereixen una altra manera de mirar el món que ens envolta exemplificada en els animals que podem

² <https://nuriaalberti.wordpress.com/about/> [Consulta: 25/03/21]

³ Al dossier didàctic comú per als tres cicles de primària, es presenta una visió panoràmica de la presència dels bestiaris en la història de la poesia infantil en llengua catalana des dels seus inicis fins la segona dècada del segle XXI.

trobar sols o en grup. El principal tret que tenen en comú el conjunt de bestiaris és la personificació dels animals i l'ús d'imatges poètiques, comparacions i metàfores.

El poema “Mosques i mosquits” del *Bestiari* de Pere Quart, que trobem al llibre com a cita introductòria, situa l'obra en la tradició dels bestiaris en què predomina l'humor en la presentació dels animals, com *Bestiesari*, d'Enric Larreula, on predominen els poemes narratius explicats des d'una òptica humorística o *Bestiolari de la Clara*, de Miquel Desclot, sobretot en el camp dels jocs lingüístics i en accions de determinats animals.

A *Gri grill i altres animalades* els animals són personificats a partir d'accions pròpies dels infants, es dedica més d'un poema al mateix animal, és el cas de l'aranya, cosa que permet presentar-lo des de diverses òptiques.

Entre els animals protagonistes de *Gri grill i altres animalades* n'hi ha alguns dels més presents als bestiaris precedents com el grill, o la tortuga; això facilita la comparació de poesies sobre el mateix animal de diversos autors.

3.4 Estructura

Els poemes no es presenten ordenats seguint un criteri alfabètic ni per espècies, gèneres, ni famílies; els animals d'aquest bestiari apareixen sols, en petits grups i en molts poemes amb persones, sobretot en aquells que expliquen petites històries.

El primer i el darrer poema tracten sobre el mateix animal, el grill, que es pot considerar el fil conductor de l'obra. En el primer es presenta l'animal i en el darrer ens explica que és l'autor de les animalades. Alguns dels aspectes més interessants de l'obra són el to humorístic, els jocs de paraules, la invenció de mots com el nom d'un cuc d'un arbre, “albercocuc”, títol d'un poema.

Els títols dels poemes aporten pistes sobre el tipus de composició: en aquells que s'esmenta l'animal se'n presenta una descripció; en canvi, en els que es trien altres opcions —com “Atxim!”, “Cabriola”, “Zum”, “Gripaus de bosc”— es mostra una escena, generalment humorística, o una breu història amb personatges animals, com a “Baralla de gats”, o interacció entre animals i persones, com és el cas de “Darrere la porta” o “Plastilinista”. En alguns casos, com “La garsa”, hi predomina la relació entre animal i infant. Hi ha la representació de personatges fantàstics, com la del drac en una font, d'animals fets amb plastilina o de joguines de peluix.

És interessant subratllar que hi ha poemes curts que faciliten la memorització i poemes narratius que faciliten el pas al llenguatge plàstic i alguns amb intervenció de diversos personatges que es poden dramatitzar o mimar, en el cas de poemes que presenten escenes.

3.5 Tipus de poemes i recursos retòrics

El llibre conté pocs poemes descriptius, en la majoria l'autora presenta escenes o petites històries protagonitzades per animals personificats o per relacions entre animals i persones. En alguns poemes que presenten escenes mostren situacions humorístiques, com és el cas de "Cabriola", mentre que en els que expliquen breus històries es vehiculen valors a "Baralla de gats", emocions com la por a "Trobada salvatge", constància a "Darrere la porta", l'alegria a "Jocs de platja".

Els versos són curts, sovintegen els heptasíl·labs agrupats en quartetes; la rima és consonant, gairebé sempre en els versos parells. La mètrica és força regular, la major part de poemes són formats per estrofes de quatre versos d'art menor, quartetes, llevat de "Mico de zoo" que conté cinc ariats.

Pel que fa als recursos retòrics, trobem personificacions, com la del principal personatge del poemari el Gri grill, la del gos i l'ocell que volen ser fotografiats; imatges visuals com les de "Marina" o "Estol de gavines"; comparacions, com les que serveixen per presentar el desplaçament del ratpenat o de les foques; metàfores com la de "tamborets", en comptes de bolets, a "Gripaus de bosc", o el "torrent de pèls" de "Gos fotogènic"; alguna onomatopeia, com ric-ric-ric, toc-toc-toc.

Un altre aspecte interessant de treballar són els títols dels poemes, ja que abracen noms dels animals com la majoria de bestiaris, paraules inventades com "Plastilínista" o "Albercocuc", o amb onomatopeies com "Zum".

3.6 Funcions de les imatges

Les il·lustracions de Francesc Rovira, senzilles i delicades, reforcen el missatge del poema, a voltes van de bracet amb l'humor del text, com a "Cabriola"; en altres casos expressen la càrrega emotiva que expressa el joc poètic com la tristesa del gos abandonat o la placidesa del coala adormit, on personifica l'animal dibuixant-lo en un llit ben abrigat, la ira dels gats que es barallen, l'alegria del gos que juga a la platja.

Amb el joc de només tres colors, negre, gris i groc, aconsegueix alt grau d'expressivitat i dibuixa el moviment del mosquit o del borinot portuguès.

4. SELECCIÓ DELS POEMES

Es proposen activitats per a la majoria de poemes de l'obra. En diverses ocasions es parteix d'un poema que conté un recurs retòric, com comparació, metàfora, personificació, joc lingüístic, onomatopeia... En el poema triat es treballen les tres fases del procés lector i se'l relaciona amb altres que continguin el mateix recurs.

En la tria de poemes hi hem inclòs mostres dels tipus de composicions del poemari:

- **Els retrats d'animals**, poesies descriptives on es pot treballar la tria d'aspectes de l'animal que tria l'autora i que coincideixen amb la informació objectiva sobre l'animal, i la manera com els presenta. Aquesta comparació permet treballar la diferència entre la mirada poètica i la informació objectiva en la presentació de l'animal i descobrir recursos retòrics com la comparació, la metàfora i les imatges visuals.
- **Les escenes amb animals**, els poemes presenten una situació, generalment humorística entre animals o animals i persones.
- **Els poemes narratius**, breus històries entre animals o animals i persones, on els animals tenen trets dels humans. Permeten treballar la personificació i, gairebé sempre, les emocions i els valors.
- Alguns poemes, que **no són retrats ni històries**, presenten escenes amb animals i persones o entre animals, generalment des d'una òptica humorística.

Aquests diferents tipus de poesies incideixen en la tria d'activitats, sobretot en les converses literàries i en les propostes de creació de la darrera fase de la lectura. No cal fer totes les activitats proposades, el professorat pot triar les que consideri més adequades al curs i al grup.

En diverses propostes de treball sobre poemes en què trobem el mateix recurs retòric es treballen les tres fases del procés lector en un poema i es fa referència als versos de la resta de poemes que duen la mateixa figura.

No cal fer les activitats de tots els poemes, és més recomanable fer una tria adequada al grup-classe i dedicar temps per fer el procés de reconstrucció del poema.

5. ACTIVITATS PRÈVIES A LA LECTURA DEL LLIBRE

Es proposen activitats a partir de l'observació de la coberta i contracoberta del llibre per presentar l'autora i l'il·lustrador, per generar hipòtesis, a partir del títol, sobre el tema, per anticipar de quins animals ens parlarà i per fer hipòtesis sobre com es presentaran a partir de les il·lustracions.

Es pot començar amb l'observació de la coberta, la lectura de la contracoberta, i seguidament s'enceta una conversa amb aquestes preguntes:

- Us agrada la coberta?
- Què hi veieu?
- Podeu reconèixer els animals que hi surten?
- Hi ha alguna cosa que us cridi l'atenció?

Activitat 1. Conèixer els autors del llibre

Propòsit: aproximació a l'autora i l'il·lustrador a partir d'una breu notícia biogràfica i el visionat de vídeos.

S'aporta un breu apunt biogràfic sobre Núria Albertí i Francesc Rovira que es poden ampliar amb la informació de l'apartat "Obra" (punt 3.2).

Núria Albertí

- On va néixer?
- Ha escrit més llibres de poemes?
- On fa tallers de poesia?
- Quins llibres li agradava llegir quan era petita?

Després de visionar la presentació de *Gri grill i altres animalades*

<https://www.youtube.com/watch?v=uAl3j9EKOc8> [Consulta: 25/03/21]

- Quantes edicions s'ha fet del llibre? Amb quines paraules defineix l'autora aquest llibre? [plaer lectura, sensibilitat i humor]

Després de visionar el taller sobre *Gri grill i altres animalades*

<https://www.youtube.com/watch?v=Zgic0pzUmqY> [Consulta: 25/03/21]

- Quines preguntes fan a l'autora? [Si li agraden els animals i per què va escriure "Mico de zoo".]

Francesc Rovira

- Col·labora en revistes per a infants i a la premsa?

Activitat 2. Anticipar el tema i els protagonistes de l'obra

Propòsit: a partir del títol fer hipòtesis sobre els protagonistes de l'obra i a partir de les il·lustracions de la coberta fer hipòtesis sobre els tipus d'animals que trobarem al llibre i sobre com es presentaran.

Aturem-nos en el títol: *Gri grill i altres animalades*

- Quin nom d'animal surt al títol?
- Què enteneu per animalades? Coneixeu alguns sinònims? [bestiesa, neciesa]
- De què deu tractar el llibre?

Preguntar si els animals de la coberta són ocells, peixos, mamífers, insectes...

- Quina relació hi pot haver entre l'amuntegament d'animals de la il·lustració i el títol?

Observar la presència de la nena. Quina relació deu tenir amb els animals?

Llegir el text de la contraportada:

- Qui ens explicarà les històries que conté el llibre?
- Què ha d'agradar als lectors perquè es diverteixen amb aquest llibre? [Els animals, la música i jugar amb les paraules.]

Activitat 3. Índex i poema Pere Quart

Anem a familiaritzar-nos amb el llibre: llegiu l'índex i cerqueu si hi ha títols sobre el mateix animal. Anoteu si hi ha cap poema sobre el nom de l'animal que surt al títol de l'obra. Anoteu els títols sobre noms d'animals.

Després de l'índex trobem un poema sobre un parell d'insectes. Fixeu-vos en el títol. Torneu a llegir l'índex i cerqueu si hi ha algun poema sobre aquests insectes.

Escolteu la versió musicada del poema "Mosques i mosquits", de Pere Quart, inclosa al CD *De poetes, cançonetes* de Toni Xuclà & Txell Sust

<https://www.youtube.com/watch?v=Hqz7VKQ3hzY> [Consulta: 25/03/21]

- Us ha agradat aquest poema?
- El relacionaríeu amb humor o amb tristesa?

Pere Quart és un dels poetes preferits de l'autora. En aquest llibre trobareu poemes que recorden l'humor de Pere Quart.

Quadern de l'alumne (QA): activitat 1⁴

Elaborar una llista amb els animals que apareixen a la coberta: aranya, gavina, esquirol, porc senglar, gripau, tortuga, garsa, gat, gos, abella, dofí, tortuga, cuc, escarabat, coala, mosquit, mosca, drac, grill, nena (Marina).

Donar a conèixer els animals preferits de cadascú.

Detectar els animals que no coneixem i ajudar-nos per resoldre-ho.

Quadern de l'alumne (QA): activitat 2

Establir una hipòtesi inicial sobre el protagonista de l'obra i justificar-la. Durant la lectura o després de la lectura es podrà retornar per poder-la comprovar.

QA activitat 3.

Es proposa una activitat de còpia del poema per centrar l'atenció de l'alumne en la manera d'expressar-se del poeta i la tria de paraules que fa. Demanem que il·lustrin el poema per intentar posar-se en la pell del poeta imaginant escenes de la vida real que han estat per ell motiu d'inspiració, i estímuls per a la creació del poema.

Activitat 4. Coneixements previs i motivació a la lectura del llibre.

Propòsit: establir connexions entre el que saben els alumnes dels animals i el que n'aprendran a partir de la lectura de l'obra.

Conversa amb tot el grup-classe sobre els animals que coneixen. Distingir els que tenen com a mascota dels que els agraden.

- Recordeu algun animal protagonista d'un conte, cançó o pel·lícula?
- Algun d'aquests animals fan accions pròpies de les persones, per exemple parlen, canten, es barallen...

⁴ Les activitats que es plantegen a la guia estan pensades per dur-les a terme en gran grup amb el suport de la mestra. A més, es complementen amb les activitats del quadern de l'alumne, les quals estan referenciades amb els títols de color marró.

6. ACTIVITATS PER ACOMPANYAR LA LECTURA DELS POEMES

Es proposa de començar amb la lectura del primer i darrer poema del llibre, perquè els dos tenen com a protagonista el personatge que dona títol a l'obra, Gri grill, i n'és el fil conductor.

6.1 EL PRIMER I EL DARRER POEMA: GRI GRILL I GRI GRILL, ANIMAL DE CORDA

a) Activitats prèvies a la lectura (**Activitat 1**)

Preguntes per plantejar abans de llegir els dos poemes:

- Què us suggereixen els títols?
- Us sembla que en el segon poema afegirà informació sobre aquest personatge?

b) Llegim els dos poemes (**Activitat 2**)

Objectiu: acostar els dos poemes a partir de l'oralitat i despertar interès per conèixer què ens explica sobre l'animal que inicia i tanca els poemes del llibre.

Es alumnes escolten els poemes que llegirà la mestra. Aquest constituirà el primer contacte amb el text.

c) Anàlisi del poema

Llegir els poemes en veu baixa (si cal, 1r els torna a llegir l'ensenyant en veu alta). A continuació es treballarà la comprensió del text i aclarirem el significat de paraules que poden resultar difícils per als alumnes (**Activitat 3**).

Treball lèxic:

1r poema:

arrogància [atribuir-se importància, valor excessiu]

2n poema:

joglar [persona que cantava cançons, ballava i feia jocs als palaus i a les places públiques]; cordes fregadisses [es pot explicar a classe de música, té relació amb la manera de tocar l'instrument].

Activitat 4. Lectura expressiva en veu alta: una part del grup fa de grill, l'altra llegeix la resta de versos.

Activitat 5. La màgia del poeta. Descobrir què tria la poeta del grill en cada poema i comparar com ho diu. Es projecta la taula i entre tot el grup responen les preguntes. L'ensenyant va emplenant les columnes, es pot optar per tenir emplenada la quarta.

Poemes	Què tria el poeta?	Com ho diu?	Com presenten aquest aspecte en la descripció de l'animal?
"Gri grill"	Què fa? On és?		Els únics grills que canten són els mascles. I ho fan amb un objectiu: atraure les femelles. Viu en zones properes a les cases; s'amaga entre la llenya, entre les escletxes de les pedres o entre les herbes. Canta de nit
"Gri grill, animal de corda"	Què fa?		
Relació entre els dos poemes: en el primer es presenta el protagonista i en el segon ens diu que fa poemes. Es pot relacionar text llegit de la contracoberta.			

QA activitat 5.

Es demana als alumnes de fer una comprensió literal i interpretatives del text. Són certes la segona afirmació i la quarta.

Es planteja també una activitat de lèxic. Els alumnes han de cercar als dos poemes paraules del camp semàntic de la música. Hi trobaran: concert, violins, violí, espectacle musical, caixa de ressonància, cantar, vibrar, corda, músic, instruments, joglar, actuar, escoltar, cant i música.

Per últim, els alumnes han d'argumentar per què creuen que el poeta estableix aquesta relació entre el grill i la música.

Activitat 6. Feu una lectura expressiva del segon poema. Prepareu-vos la lectura per parelles. Un farà de narrador i l'altre de grill. Feu observar als alumnes que la 1a estrofa l'ha de llegir el narrador i que la 2a, 3a i 4a corresponen al Gri grill.

Activitat 7 (complementària). Per parelles, feu un punt de llibre amb el títol del poema "Gri grill, cantant de corda". Hi heu de dibuixar el Gri grill cantant a la lluna.

Activitat 8 (ampliació). Es projecta per a tot el grup aquest poema de Carles Cano sobre el grill:

Grill
Ric, ric, ric, ric.
Sóc un concertista fi,

que a la nit toca el violí.

Carles Cano

La imitació de sons és una **onomatopeia**, imitem el cant del grill: ric-ric, ric-ric. A classe de música, es pot imitar amb acords de violí.

Fem de detectius:

- Què tenen en comú el darrer poema del llibre i el de Carles Cano? [El violí és un instrument de corda.]
- Creieu que s'assembla el cant del grill amb el so del violí?

QA activitat 6

Elaborar un cal·ligrama del poema "Grill" de Carles Cano.

Activitat 9 (complementària)

Visionar el vídeo *El cant del grill il·luminat*. Vídeo poema de Marc Oller Duran

https://www.youtube.com/watch?v=z4z7G0IV_7Q [Consulta: 25/03/21]

El grill il·luminat canta com el Gri grill, primer prepara l'escenari, després afina i finalment canta amb diferents tonalitats.

El Gri grill també canta diferents poemes: retrats d'animals, històries d'animals i persones i de figures de plastilina, ferro o peluix d'animals.

6.2 RETRATS D'ANIMALS

Es parteix d'una seqüència de tres fases que comença amb el contacte oral amb els poemes, se segueix amb una conversa al voltant del poema per reconstruir-ne què ens diu i com ens ho diu i acaba amb activitats de creació.

En aquests poemes, centrats en la presentació dels animals, es pot comparar quins aspectes en selecciona la poeta i de quina manera els presenta. Això permet descobrir que la poeta coneix com són els animals que presenta i treballar recursos retòrics com la comparació i la metàfora.

En les activitats de creació d'aquests poemes es propicia el pas del llenguatge verbal al visual i els jocs amb comparacions i metàfores.

Els materials generats en les activitats de creació seran presentats en l'exposició que es farà en un lloc comú de l'escola.

6.2.1. El koala

a) Activitats prèvies a la lectura (activitat 1)

Preguntes per activar coneixements previs:

- Heu vist mai un coala?
- Sabeu alguna cosa d'aquest animal?
- Sabeu si és un animal que viu de nit?

b) Lectura en veu alta del poema (activitat 2)

Objectiu: acostar el poema a partir de l'oralitat i despertar interès per conèixer què ens explica d'aquest animal.

c) Anàlisi del poema

Objectiu: reconstruir el retrat que fa la poeta d'aquest animal.

Activitat 3.

Preguntes per assegurar la comprensió del poema:

- En quina part del món viu el coala?
- De què s'alimenta?
- Què menja?

Activitat 4. Observar la il·lustració del poema i descobrir com personifica l'animal l'il·lustrador. [A la il·lustració veiem un coala dormint, recolza el cap en un coixí i té una manta, com si fos una criatura. Amb aquests detalls, l'il·lustrador personifica l'animal.]

Activitat 5. La màgia del poeta. Descobrir què tria el poeta del coala i comparar-ho amb la informació objectiva sobre allò triat. Es projecta la taula i entre tot el grup s'han de respondre les preguntes. L'ensenyant va emplenant les columnes, es pot optar per tenir emplenada la quarta.

Poema "El koala"	Què tria el poeta?	Com ho diu?	Com presenten aquest aspecte en la descripció de l'animal?
Retrat	En quina part del món viu?	A la llunyana Austràlia	Els coales viuen a l'est d'Austràlia.
	De quin color és?	Gris	
	Quantes hores dorm?	S'està vint hores dormint.	Per estalviar energia, dormen fins vint hores al dia.
	Què menja?	Després de menjar eucaliptus.	Els coales s'alimenten gairebé exclusivament de fulles i escorça, així com dels fruits de l'eucaliptus.

d) Després de la lectura. **Activitat 6 (complementària)**

Buscar fotografies de coales. Es pot proposar que en dibuixin un en un punt de llibre i que copiïn el poema.

6.2.2. Mico de zoo

a) Activitats prèvies a la lectura (**activitat 1**)

Preguntes per activar coneixements previs:

- T'agraden els micos?
- Has observat què fan al zoo?
- Què creus que t'explicarà sobre aquest mico de zoo en aquest poema?

b) Lectura en veu alta del poema (**activitat 2**)

Objectiu: acostar el poema a partir de l'oralitat i despertar interès per conèixer què ens explica d'aquest animal.

c) Anàlisi del poema

Objectiu: reconstruir el retrat que fa d'aquest animal la poeta.

Activitat 3.

Contestar les preguntes de comprensió següents:

- Què es grata el mico?
- Què li agrada de fer?
- Us agrada la presentació de l'animal que en fa la poeta?
- Us sembla que és divertida?

Activitat 4. Per parelles, busqueu tres adjectius per al mico de zoo.

Activitat 5. Treballem la rima. Observeu els versos d'aquest poema. Com s'agrupen? [De dos en dos.] Llegiu el poema per parelles: heu de descobrir si es repeteixen alguns sons a finals de vers.

Aquí teniu les darreres paraules de cada vers, subratlleu les lletres que sonin igual.

1a estrofa	2a estrofa	3a estrofa	4a estrofa	5a estrofa
clo <u>s</u> ca	costat	brutí <u>ci</u> a	cervell	camins
mos <u>c</u> a	pelat	malí <u>ci</u> a	clatell	dofins

RECORDEU: rima és la repetició de sons a finals de vers, aquesta repetició contribueix a la música del poema.

d) Després de la lectura

Activitat 6. Fem rodolins

Continuar el poema amb un parell d'estrofes de dos versos que rimin entre si.

Podeu partir d'aquests dos versos d'una cançó de La Trinca. Podeu dividir cada vers en dues parts o completar els quatre versos amb les paraules que tens a sota.

[Mico filós [Mico pelat
cara de gos] cara de gat]

-----mico filós [Hi havia mico filós
-----cara de gos. que tenia cara de gos]

-----mico pelat [Hi havia un mico pelat
----- cara de gat que tenia cara de gat]

Hi havia un// que tenia

QA activitat 7

A mesura que anem llegint els poemes i compartint-ne alguns amb el grup-classe els alumnes es van familiaritzant amb el gènere. A partir d'un poema breu sobre un altre animal, el mico, es convida als alumnes a fer de poetes i imitar a la Núria Albertí i al Miquel Desclot.

QA activitat 8

Si entre els poemes ja llegits pels alumnes ja figura "La barca de pesca" és adient plantejar aquesta endevinalla per veure si els alumnes identifiquen un altre animal d'aquest bestiari: la gavina.

6.2.3. Ratpenat

a) Activitats prèvies a la lectura (**activitat 1**)

Preguntes per activar coneixements previs:

- Heu vist mai un ratpenat?
- Sabeu si és un animal que viu de nit?

b) Lectura en veu alta del poema (**activitat 2**)

Objectiu: acostar el poema a partir de l'oralitat i despertar interès per conèixer què ens explica d'aquest animal.

c) Anàlisi del poema

Reconstruir el retrat que fa d'aquest animal (**activitat 3**).

- Com vola el ratpenat?
- Què troba prop de la llum?
- Què menja?

Activitat 4. Treballem el ritme del poema.

Llegir per parelles el poema, cadascun fa una estrofa. Observar que en la 1a no hi ha cap signe de puntuació entre versos (encavalcament) per tant s'ha de llegir tot seguit, té un ritme ràpid; en canvi en la 2a, hi ha un punt després del segon vers. S'ha de fer una

pausa. El ritme és més lent. Completem entre tot el grup-classe la següent taula, on es relaciona la puntuació de finals dels versos i el que diu cada estrofa.

Estrofes. Tipus de ritme	Què ens diu sobre el ratpenat?	Signes de puntuació al darrere dels versos
1a estrofa Ritme ràpid	[Parla de la rapidesa del vol.]	Sense cap signe de puntuació al final.
2a estrofa Ritme més lent	[Distingeix dues accions: trobar insectes, pair els que ha menjat.]	Al final del segon vers hi ha un punt. Cal fer una pausa.

RECORDEM: el ritme d'un poema contribueix a la música del text.

Activitat 5. La màgia del poeta. Descobrir què tria el poeta del ratpenat, comparar-ho amb la informació sobre allò triat. Es projecta la taula i entre tot el grup s'han de respondre les preguntes i l'ensenyant va emplenant les columnes, es pot optar per tenir emplenada la quarta.

Poema "El ratpenat"	Què tria el poeta?	Com ho diu?	Com presenten aquest aspecte en la descripció de l'animal?
Retrat	A què s'assembla quan vola? Com vola? Què guia el seu vol? Què menja?	Com una papallona gegant Fent ziga-zagues Pel seu radar guiat Insectes	Les ales estan formades per unes fines membranes que uneixen els dits de les mans excepte el polze. Vola amb rapidesa i emet sons aguts. Els ratpenats són capaços de volar perfectament sense llum; tots emeten ultrasons que xoquen amb els objectes i reboten essent captats per les orelles de l'animal; d'aquesta manera saben la posició i la distància dels objectes, i fins i tot, quins tipus d'objectes són. Menja mosquits, papallones i escarabats.

El poeta diu “Com una papallona gegant/ ha creuat el ratpenat”, quina semblança ha trobat entre una papallona i l’animal que retrata? [Visionar el vol i adonar-se que s’assemblen en la forma.]

a) Després de la lectura

Activitat 6. Treballem la comparació. Els poetes molts cops comparen una cosa amb una altra que s’hi assembla i esperen que els lectors descobreixin la relació entre les dues coses. En aquest poema, la poeta compara la forma de l’animal quan vola amb una papallona. En què s’assembla el vol d’un ratpenat i una papallona? (Mostrar una imatge de vol de l’animal.)

Altres poemes del llibre també contenen comparacions. Les teniu en la següent taula. Per parelles heu de trobar la relació entre les coses que s’hi comparen.

Poema	Comparació	Què compara? En què s’assemblen?
“Ratpenat”	Com una papallona gegant ha creuat un ratpenat tot volant fent ziga-zagues	[El vol del ratpenat i la papallona.] En la forma.
“Les foques”	Després es capbussen, tot investigant, com grises sirenes de pell brillant	[Les foques i les sirenes.] La forma del cos.
“Jocs de platja”	Un amb cua peluda l’altre amb cua pelada. Com ombres es dibuixen en la llum de la vesprada. Corren sobre la platja, salten vora la mar, dos gossos de color negre amb ganes de jugar.	[Les siluetes de dos gossos negres amb les seves ombres.] Les siluetes de dos gossos.

RECORDEM: la comparació relaciona dos elements a partir d’una semblança (de forma, de mida, de color) a partir del nexa “com”.

Activitat 7. Treballem la comparació

Per parelles completeu aquestes comparacions:

El pèl del meu gos és negre com.....

El cangur petit des del cos de la mare veu el món com si fos en un.....

Les banyes del cérvol mascle són com.....

Per parelles, feu dues comparacions a partir de la forma, una part del cos o moviments d'animals (caminar, volar, etc.).

Activitat 8 (ampliació). Coneixem altres animals que viuen de nit.

Tant el grill com el ratpenat són animals que viuen de nit. Coneixeu altres animals que visquin de nit? A veure si endevineu aquest altre animal nocturn, després de llegir l'endevinalla de J. F. Delgado.

El sereno silenciós del bar

Surto quan es fa fosc-
No sóc brau ni vaca.
Però si fas muuu!
Quan estiguis sol,
Sabràs que sóc.....
J.F. Delgado

Activitat 9 (ampliació). Completeu aquestes frases amb el nom d'aquests tres animals: mussol, grill, ratpenat

El concertista molt ric:-----// El sereno silenciós del bar-----// El trapezista que treballa a les fosques

Activitat 10 (ampliació). Inventeu un nom per a l'amic de Gri grill, heu de partir de l'estructura del seu nom. Com es podria dir el ratpenat? [Rat ratpenat] I el mussol? [Mu mussol]

QA activitat 9

Aquesta activitat vol ajudar a l'alumne a practicar la recitació de poemes, centrant l'atenció en la pronúncia acurada de paraules i sons. Es donen unes ajudes per a la fluïdesa lectora, són símbols que els alumnes han de col·locar a sobre del poema per guiar la lectura i posterior recitació de memòria. S'hi inclouen també alguns consells. Seria convenient recomanar també a l'alumne:

- Llegir la primera estrofa sense aturar-se al final de cada vers.
- Distingir les pauses que donen el punt i seguit del punt i a part.

QA activitat 10

Un dels recursos literaris que fan servir els poetes és la comparació, el llibre *Gri grill i altres animalades* en recull força. Aquesta activitat individual vol captar l'atenció de l'alumne en aquest aspecte i es proposa que elaborin dues comparacions a partir dels poemes llegits.

QA activitat 11

Fer poesia implica fer volar la imaginació i mirar la realitat amb uns altres ulls. Aquesta activitat es proposa precisament això. Un cop llegit el poema del “Ratpenat” es planteja als alumnes inventar-se un diàleg entre el grill i el ratpenat.

6.2.4. Gripaus de bosc

a) Activitats prèvies a la lectura (**activitat 1**)

Preguntes per activar coneixements previs:

- Has vist mai un gripau?
- Què creus que et dirà el poema sobre els gripaus de bosc?

b) Lectura del poema (**activitat 2**)

Objectiu: acostar el poema a partir de l’oralitat i despertar interès per conèixer què ens explica d’aquest animal.

c) Anàlisi del poema

Activitat 3. Comprensió del poema.

- Què fan els gripaus per queixar-se dels boletaires?
- Per què es queixen, els gripaus?
- Què us sembla que vol dir *renegar*? Per quina altra expressió es podria canviar?

Lèxic: *renegar* (DIEC2: No reconèixer més com a propi. Renegar la religió. Renegar la seva pàtria. Renegar les seves opinions.)

Activitat 4. La màgia del poeta. Descobrir què tria el poeta dels gripaus i comparar-ho amb la informació sobre allò triat.

Poema “Gripaus de bosc”	Què tria el poeta?	Com ho diu?	Com presenten aquest aspecte en la descripció de l’animal?
Escena amb els animals	On viuen?	Al títol	Hàbitat: busca zones humides dels boscos, conreus i properes a llocs amb aigua.
	Què fan?	Salten pels aires	Costums: camina a poc a poc i fa petits saltets.

Per crear aquesta escena dels animals al bosc, la poeta tria un parell d'aspectes dels animals, on viuen i com es poden moure. En aquets poema, la màgia de la poeta consisteix a atribuir als animals, accions pròpies de les persones: renegar, enfadar-se, queixar-se, seure. També fa un canvi de paraules per parlar del mateix objecte (bolets/ tamborets). Voleu saber el nom d'aquests jocs de màgia que fa la poeta?

Personificació i metàfora.

- Quan s'atribueix a animals accions humanes, els **personifica**.
- Quan se substitueix una paraula per una altra que s'hi assembla, sense comparar-la, es fa una **metàfora**.

d) Activitats després de la lectura

Activitat 5. Treballem la metàfora. Els poetes donen el nom d'una cosa a una altra que s'hi assembla i esperen que els lectors descobreixin la relació entre les dues coses.

Aquest joc es basa en algun aspecte que tenen en comú les dues coses, com passava en la comparació; en la metàfora no hi ha nexa de comparació, esperen que els lectors sàpiguen trobar què tenen en comú les paraules. Si torneu a llegir la 2a estrofa del poema, descobrireu que la metàfora *tamborets* substitueix la paraula *bolets*.

Observa la imatge d'un bolet i descobreix què té en comú amb un tamboret.

Altres poemes del llibre també contenen metàfores. Per parelles heu de trobar la relació entre les paraules que substitueixen.

Poema	Metàfora	Paraula/es que substitueix. En què s'assemblen?
"Gripaus de bosc"	tamborets	[bolet] [forma]
"Marina"	pupil·la allargassada aleta de tauró espina al mar clavada [mirar imatges de cada metàfora]	[Un veler a l'horitzó] [forma]
"Barca de pesca"	Satèl·lits d'un planeta [explicar què fan els satèl·lits] Eixam perseguidor [explicar què és un eixam i què fa]	[Un estol de gavines] [giren al voltant] [soroll i el fet que segueixen alguna cosa en grup]

RECORDEM: la metàfora substitueix un objecte real per un altre, que imagina l'escriptor/a, entre els dos existeix una relació de semblança per la forma, color, mida funció.

Tant la comparació com la metàfora es basen en una relació de semblança entre dos objectes, en la metàfora s'elimina el nexse d'unió "com."

Activitat 6. Relacionem comparació i metàfora. Transformar les comparacions en metàfora.

Poema	Comparació	Metàfora
"Ratpenat"	Com una papallona gegant	[Una papallona gegant]
"Les foques"	Com grises sirenes de pell brillant	[Grisas sirenes de pell brillant]

Activitat 7. Transformar les metàfores en comparacions.

Poema	Metàfora	Comparació
"Gripaus de bosc"	tamborets	[Bolets com tamborets]
"Marina"	Aleta de tauró	[Veler com aleta de tauró]
"Barca de pesca"	Satèl·lits d'un planeta Eixam perseguidor	[Estols de gavines semblen satèl·lits d'un planeta.] [Crits d'estol de gavines com un eixam perseguidor.]

QA activitat 12

Després d'haver treballat el poema "Gripaus de bosc". Es proposa a l'alumne que posi a prova la seva memòria. Es tracta de reconstruir el poema sense mirar el llibre.

6.3 HISTÒRIES D'ANIMALS O AMB ANIMALS

En aquests poemes també es parteix de les tres fases del procés lector: **contacte oral** amb els poemes (a partir de recitacions, lectures en veu alta o audició de versions musicades); **conversa** al voltant del poema per reconstruir-ne què ens explica (com que els poemes d'aquest apartat són breus narracions, es treballa les principals parts de la narració i es reforça el joc del poeta amb personificacions i onomatopeies); **activitats de creació** visualitzar i representar/dramatitzar.

El poemari permet treballar diferents tipus d'històries:

- les que posen més èmfasi en els valors com el respecte i l'estima als animals a "Gos abandonat",
- la por al desconegut a "Darrere la porta" o la inutilitat de baralles si no hi ha espectadors a "Baralla de gats",
- les que presenten representacions d'animals com "Plastilina", "La Font del Drac" i "Històries Peludes" i
- les que expliquen interaccions entre animals i persones des d'una òptica

humorística com “Zum!”, “El mosquit”.

Els materials generats en les activitats de creació seran presentats en l'exposició que es farà en un lloc comú de l'escola.

6.3.1. Gos abandonat

a) Activitats prèvies a la lectura (**activitat 1**)

Preguntes per activar coneixements previs:

- Has vist mai un animal abandonat?
- Coneixeu algú que hagi anat a buscar mascotes a una protectora d'animals?
- Com imagineu que ens presentarà el gos abandonat (mida, raça, color)?

b) Escolta activa de la lectura en veu alta de l'ensenyant (**activitat 2**)

Objectiu: acostar el poema a partir de l'oralitat.

c) Anàlisi del poema

Activitat 3. Reconstruir la història del gos sol en un dia de pluja.

Objectiu: relacionar les hipòtesis que havien fet a partir del títol amb la història que s'explica al poema.

- Com us imagineu el gos d'aquest poema?
- Us esperàveu el final de la història?
- Us sembla que és un final feliç?

Activitat 4. Descobrir les tres parts del poema narrat:

Indiqueu a quines estrofes es correspon el plantejament, el nus i el desenllaç.

Solució:

- plantejament [1a estrofa],
- nus [2a, 3a estrofa]
- desenllaç [4a, 5a estrofa]

d) Activitats després de la lectura

Activitat 5. Transformar el poema en imatges.

Dibuixeu la història de la trobada del gos un dia de pluja en 5 requadres:

- 1r: trobada gos sol.
- 2n: creuament mirades entre el gos i els que van al cotxe.
- 3r: gos sol cara pena i xop de la pluja.
- 4rt: onomatopeia xiulet i el gos corrent.
- 5è: abraçada del gos i la noia.

Activitat 6. Educació en valors.

Fer un debat sobre l'abandonament d'animals. Es pot orientar amb preguntes sobre les protectores d'animals, sobre les mascotes que s'abandonen.

QA activitat 13

La poesia ens fa percebre les històries d'una manera molt especial: per la via emocional. Les preguntes de comprensió que es proposen als alumnes en aquesta activitat van per aquesta via. Es demana la implicació personal davant de les situacions d'abandonament o de perdre's que pateix un dels animals pels quals els infants senten una debilitat especial, els gossos.

6.3.2. Baralla de gats

a) Activitats prèvies a la lectura (**activitat 1**)

Preguntes per activar coneixements previs:

- Has vist mai una baralla entre gats?
- Com t'imagines que pot ser (miols, esgarrapades, etc.)?

b) Escolta activa de la lectura en veu alta de l'ensenyant (**activitat 2**)

Objectiu: acostar el poema a partir de l'oralitat.

c) Anàlisi del poema

Activitat 3. Reconstruir el poema sobre la baralla de gats.

Objectiu: comprendre el poema.

- Com us imagineu els gats d'aquest poema (color, raça)?
- Us esperàveu el final de la història?
- Què opineu del final de la història ?

Activitat 4. Descobrir les tres parts del poema narrat.

Indiqueu a quines estrofes es correspon el plantejament, el nus i el desenllaç.

Solució:

- plantejament [1a estrofa],
- nus [2a, 3a, 4a estrofa]
- desenllaç [5a, 6a estrofa]

d) Activitats després de la lectura

Activitat 5. Preparar una dramatització del poema.

El grup-classe fa de narrador dels fets, prepara la lectura en veu alta de la 1a, 3a, 4a, 6a estrofa i fa 3 cartells amb el títol del poema i sota un dels noms de les 3 parts del relat: plantejament, nus i desenllaç. Els dos alumnes que fan de gats s'han d'aprendre els seus papers de memòria. L'alumna que fa de gata ha d'assajar els gestos que farà (mirar els gats i badallar) quan es llegeixin els dos primers versos de la 3a estrofa.

- Assajar la representació

Fem un semicercle on se situa tot l'alumnat menys 3, dos fan de gats i un de gata, que se situaran al mig del semicercle.

1a estrofa: el gran grup llegeix el text; un membre aixeca el cartell amb la paraula plantejament. Mentre llegeix la 1a estrofa els que fan de gats s'agenollen, posen mans a terra i mimem els gestos: miolar, aixecar l'esquena, mirar-se fixament als ulls.

2a estrofa: un membre del gran grup canvia el cartell i apuja el de nus, que mantindrà aixecat fins la 5a estrofa. Els dos alumnes que fan de gats reciten els versos que els corresponen; la que fa de gata, en la mateixa posició que ells, situada al seu darrere, els observa.

3a estrofa: el gran grup llegeix el text i la gata fa els gestos de mirar-los i badallar, després s'incorpora al gran grup.

4a estrofa: el gran grup llegeix el text, els gats es miren sorpresos.

5a estrofa: els que fan de gats reciten el diàleg; un membre del grup canvia el cartell pel de desenllaç.

6a estrofa: el gran grup llegeix el text. Els gats es retiren.

Després de l'assaig es pot fer una relació d'aspectes que es poden millorar, i, si cal, es repeteix l'assaig.

- Fer la representació per als grups de cicle inicial

Es pot fer la representació per a l'alumnat de CI i a l'acabament, encetar una conversa sobre les baralles com a mitjà per mostrar la força o el lideratge.

Activitat 6. Educació en valors.

Muntar un debat sobre les baralles. Es pot partir de la història de la baralla dels gats quan la gata se'n va i ells decideixen no barallar-se. Una part del grup ha de preparar-se per defensar la baralla com a manera de resoldre conflictes; l'altra part ha de defensar el diàleg.

6.3.3. Darrere la porta

a) Activitats prèvies a la lectura (**activitat 1**)

Preguntes per activar coneixements previs:

- Què o qui creus que hi pot haver darrere la porta?
- Com t'imagines que pot ser?

b) Escolta activa de la lectura en veu alta de l'ensenyant (**activitat 2**)

Objectiu: acostar el poema a partir de l'oralitat.

En aquesta lectura és molt important adequar el to al contingut del poema, a mesura que va avançant en la lectura ha de mostrar la progressiva por i angúnia. En la 4a estrofa s'ha d'acabar elevat el volum. En canvi, a l'estrofa següent ha d'abaixar el to i mostrar intriga. En la darrera estrofa, en canvi, ha de començar amb to similar al de l'inici del poema i acabar amb to de sorpresa.

Activitat 3. Lectura per parelles per preparar la lectura expressiva en veu alta del poema. Tria un soroll per acompanyar l'onomatopeia amb cinc cops a la taula: dos i tres. Objectiu: fer viure el sentiment de por i l'atmosfera de suspens que va creixent a mesura que avança la darrera estrofa.

Dividir els assistents en 6 grups, cadascun llegeix una estrofa. Cada cop que llegeixen l'onomatopeia "Toc, toc! Toc, toc toc!" fer el soroll amb cops de puny a la taula.

c) Anàlisi del poema

Activitat 4. Comprendre el poema.

Objectiu: relacionar les hipòtesis que havien fet a partir del títol amb el que s'explica al poema.

- Què us imaginàveu que trucava a la porta?
- Us ha sorprès que fos un escarabat?
- Us ha fet somriure de pensar com un animal tan petit pot crear sensacions de por?

Activitat 5. Treballem la rima.

Fer l'activitat per parelles: un llegeix una estrofa i l'altre para atenció als finals dels versos per descobrir que sonen igual. Després escriu aquestes paraules i marca les lletres que corresponen als sons.

Exemple:

1a estrofa: copet i dret

2a estrofa:

3a estrofa:

4a estrofa:

5a estrofa:

6a estrofa:

Quan acaba la lectura del poema comprovaran entre els dos si han escrit bé les paraules que rimen.

A continuació poden contestar les preguntes següents:

- Quins versos rimen en cada estrofa, els parells (2-4) o els senars (1-3)?

Comparar la rima de "Mico de zoo" i "Darrere la porta" (una estrofa de cadascun).

- Quina rima us agrada més?

RECORDEU: rima és la repetició de sons a finals de vers, aquesta repetició contribueix a la música del poema.

Activitat 6. Descobrir màgia de la poeta per crear suspens i fer-nos viure la progressiva curiositat per saber qui hi havia darrere la porta.

Observar que totes les estrofes comencen amb el mateix vers: "darrere la porta". Aquesta repetició és una **anàfora**. I que el tercer vers de quatre estrofes també és el

mateix, reproduïx un so. Recordem que la imitació de sons és una **onomatopeia**, com la del cant del grill.

RECORDEU: anàfora és la repetició del mateix mot o grups de mots al començament de determinats versos o estrofes per reforçar el sentit.

d) Activitats després de la lectura

Activitat 7. QA activitat14. Emplena els buits del poema (“Truquen a la porta”) amb les paraules següents: obrim, trucar, potser, fluxets, insistir, veí, nostre, decidit.

Truquen a la porta

Truquen a la nostra porta
No paren de -----.
Toc,toc, toc! Toc, toc, toc!!
Si ----- qui hi haurà?

Truquen a la nostra porta
tornen a -----.
Toc,toc, toc! Toc, toc, toc!!
----- és el veí.

Truquen a la nostra porta
Ara cops més -----.
Toc,toc, toc...Toc, toc, toc....
Tots em quedem quiets.

Truquen a la nostra porta.
Hem decidit obrir:
Davant -----la cara
Riallera del -----!

Activitat 8. Treballar les pors.

Encetar una conversa sobre les situacions que ens provoquen por.

QA activitat 15

Aquesta activitat té un doble objectiu. Per una banda fer conscients als alumnes de com les paraules triades pel poeta contribueixen a crear el clima d'intriga que es proposa. I per altra banda, implicar a l'alumne en la història, què sentiria ell si es trobés davant d'aquella porta.

6.3.4. Plastilinista

a) Activitats prèvies a la lectura (**activitat 1**)

Preguntes per activar coneixements previs i crear expectatives:

- Què us suggereix el títol?

- Us sembla que pot tenir relació amb la plastilina?
- Coneixeu aquesta paraula?
- En coneixeu d'altres que acabin igual?

Recordem paraules que acaben amb –ista (violinista, artista, ascensorista, clavecinista, comentarista...).

b) Escolta activa de la lectura en veu alta de l'ensenyant (**activitat 2**)

Objectiu: acostar el poema a partir de l'oralitat.

c) Anàlisi del poema

Activitat 3. Comprensió del text

- Què ens explica el poema?
- Qui explica la història (un nen/a o el pare)?
- Què ha fet el pare amb el gos de plastilina?
- En quin animal ha convertit el gos, mentre parlava per telèfon?

Activitat 4. Estructura narrativa

Distribueix les sis estrofes plantejament/nus/desenllaç.

Activitat 5. El títol del poema és escrit entre “ ”, potser la poeta vol dir als lectors que ha jugat amb el llenguatge i s'ha inventat la paraula. Un altre poema del llibre també està escrit entre cometes “Albercocuc”.

Per grups, mireu de definir aquestes dues paraules, podeu començar descobrint la relació entre “Plastilnista” i violinista. Si un violinista és qui toca el violí, un plastilnista és...

En el cas d'”Albercocuc”, heu de descobrir les dues paraules que s'han ajuntat. (Es pot llegir el poema com a ajuda per descobrir les dues paraules.)

d) Activitats després de la lectura

Activitat 6 (ampliació)

Per parelles: construir paraules que no hem sentit mai a partir del nom de dos animals que surten en poemes al llibre.

Exemples:

gripau + aranya: “gripanya”

Mosquit + virus: [“mosrus”]

Coala + senglar: [“coaglar”]

Ratpenat + mosca: [“ratpeca”]

- Com us imagineu aquests animals?
- Els podeu modelar amb plastilina.

QA activitat 16

En aquesta ocasió es planteja a l'alumne una activitat senzilla de comprensió del poema utilitzant el dibuix com a recurs. Han de dibuixar l'animal de plastilina abans i després de la trucada telefònica.

6.4 ESCENES AMB ANIMALS O AMB ANIMALS I PERSONES

Aquests poemes presenten situacions divertides com les que trobem a "Cabriola" o "Gat entre liris" o poemes breus com "Atxim!".

6.4.1. Cabriola

a) Activitats prèvies a la lectura (**activitat 1**)

Preguntes per activar coneixements previs i crear expectatives:

- Què us suggereix aquest títol?

Es pot llegir la definició del DIEC2: salt, especialment el que es fa encreuant diferents cops els peus quan són enlaire.

- De quin animal us sembla que parlarà el poema?

b) Escolta activa de la lectura en veu alta de l'ensenyant (**activitat 2**)

Objectiu: acostar el poema a partir de l'oralitat.

c) Anàlisi del poema

Activitat 3. Ampliació de lèxic.

- Giravoltant [DIEC2: moure's circularment o espiralment al voltant d'un eix.]
- Trapezista [DIEC2: persona que fa exercicis acrobàtics dalt d'un trapezi.]

Activitat 4. Estratègia de visualitzar.

Us imagineu l'escena que explica el poema? La trobeu divertida?

Activitat 5.

Per parelles descobrir quina semblança hi ha entre l'aranya del poema i la paraula trapezista. Respondre V o F:

- Trapezista és una metàfora, substitueix aranya:
- Trapezista és una metàfora, substitueix cap de l'excursionista:

c) Activitats després de la lectura

Activitat 6. En petit grup. Dibuixeu les dues estrofes del poema.

--	--

6.4.2. Atxim!

a) Activitats prèvies a la lectura (**activitat 1**)

Preguntes per activar coneixements previs i crear expectatives:

- Què us suggereix el títol?
- Amb què relacioneu aquesta onomatopeia?
- Us sembla que pot tenir relació amb algun animal?
- Sabeu què origina els refredats?

b) Escolta activa de la lectura en veu alta de l'ensenyant (**activitat 2**)

Objectiu: acostar el poema a partir de l'oralitat.

c) Anàlisi del poema

Activitat 3. Comprensió del poema

- Què us sembla la tria d'una onomatopeia com a títol d'un poema? Ho trobeu suggeridor?
- Amb què relacioneu "nas d'aixeta"?

Activitat 4. Onomatopeies

Per parelles: llegiu l'índex del llibre i cerqueu si hi ha alguna altra onomatopeia com a títol d'un altre poema. Quan la trobeu, escriviu el nom de l'animal que serà protagonista. Després, per comprovar si l'heu endevinat, llegiu el poema.

Activitat 5. Comparar què diu sobre el refredat el poema amb la definició de refredat

Poema	Què tria la poeta? // com ho diu?	Refredat (DIEC2)
"Atxim!"	Qui provoca el refredat: Al coll un virus burleta s'ha colat i m'ha picat Símtomes: ulls plorosos, nas d'aixeta	Inflamació de la mucosa del nas, de la gola, etc., d'origen víric, bacterià o al·lèrgic, afavorida per efecte del fred o de la humitat.

c) Activitats després de la lectura

Activitat 6 (ampliació)

Llegiu aquest poema de Pere Quart

Bacil

Ni

bri

bo:

mi-

cro-

bi.

Pere Quart

- Sabeu què és un bacil? És un microbi (animal) que té forma de bastó.
- Veieu alguna relació entre el poema i la definició de bacil? Aquí teniu dues pistes per descobrir la relació: la forma del poema us recorda la del bastó?

Escriviu en una ratlla les paraules d'aquest poema de Pere Quart [Ni bri bo: microbi].

Activitat 7.

Segur que tothom ha vist la imatge del virus de la Covid-19. Entre tot el grup trieu paraules que relacioneu amb la vostra experiència.

Seguiu els passos següents:

- Per petits grups, dibuixeu la forma d'aquest virus.
- Feu un cal·ligrama a partir de les paraules que heu triat.
- Busqueu un títol. Podeu triar una onomatopeia relacionada amb les símptomes que provoca aquest virus o podeu posar el seu nom.

QA activitat 17

Activitat de comprensió on els alumnes han de dibuixar la cara d'una persona refredada a partir dels detalls que figuren al poema.

6.4.3. Gat entre lliris

a) Activitats prèvies a la lectura (**activitat 1**)

Preguntes per activar coneixements previs i crear expectatives:

- Què us suggereix aquest títol?
- Us imagineu una escena divertida o trista?

b) Escolta activa de la lectura en veu alta de l'ensenyant (**activitat 2**)

Objectiu: acostar el poema a partir de l'oralitat.

c) Anàlisi del poema

Activitat 3. Comprensió

- Amb qui jugava el gat?
- A què jugaven?
- Què feia el vent? Què li passa al gat?
- Què prefereix el gat: jugar sol o amb el vent?

Activitat 4. Llegir el poema en veu alta amb el to adequat.

Activitat 5. Preparar la representació del poema amb titelles de mà. Distribuir per grups titella gat, fulles dels lliris.

Un grup pot assajar el so del vent i un altre assaja la lectura del poema. Després es representarà als alumnes de P5.

d) Activitats després de la lectura

Activitat 5 (ampliació)

Fer un acròstic: poema en què les lletres que ocupen determinats llocs formen un mot, a partir de gat i de vent. Podeu deixar l'activitat oberta o demanar que completin els acròstics següents:

Guaites els -----
Animal -----
des de les T-----

V----les fulles dels arbres
Enlaire
No pares-----les coses
Tu les ----volar.

7. EXERCICIS DE RECAPITULACIÓ

Activitat 1

Treball en petits grups.

Situeu els animals que surten als poemes del llibre en la fila corresponent del quadre següent: grill, gripaus (2), drac, gos (2), aranya (2), virus, ratpenat, foca, gavina, gat (2), tortuga, coala, mosca, senglar, mico, borinot, cadenera, cuc, garsa, escarabat.

Alguns animals es poden posar en dues files. A l'altra columna escriviu el títol del poema

Grup d'animals	Animal	Poema/es
Petits i eixerits		
Els que canvien d'aspecte (canvien de forma natural al llarg de la seva vida)		
Amb ales i plomes		
Passats per aigua		
Aviram i bestiar		
D'estar per casa		

La claror els fa por		
Llargos i primos		
Llefiscosos. Amb closca o sense		
Feres ferotges		
Corredors de fons		
Grans i pesants		

Activitat 2

Es llegeixen els poemes sobre el grill, que hi ha a l'annex. Es fan 6 grups i es reparteix un poema a cada grup. Hauran de descobrir què tria el poeta de l'animal, si escriu un retrat, presenta una escena amb l'animal i un altre element o explica una història; respondre si personifica l'animal i com ho fa.

Després es projecta la informació sobre l'animal i la taula resum a la pantalla i es van posant en comú les respostes.

Solució:

Títol Autor	Què tria?	Retrata l'animal, presenta una escena o explica una història?	Personifica l'animal? Com?
"El cant del grill" Joana Raspall	[El seu cant]	Escena el grill i l'herba	Sí, el poema és escrit en 1a persona
"Grill" Carles Cano	El seu cant	Retrata l'animal: "Sóc un concertista fi"	Sí
"Els grills" Enric Larreula	Juga amb el mot "ric"	Explica una història	Sí Parla al seu amic
"Grill" Núria Albó	Viu de nit	Escena: diàleg grill i poeta	Sí. Parla
"A la nit" Bofill, F.; Puig, A.; Serrat, F.	Viu de nit	Escena: grill en un prat	Sí. Sap mesurar el temps

“El grill” Antonio Navarro	Canta a la nit	Escena: grill canta a la lluna	No
-------------------------------	----------------	--------------------------------	----

Cada grup s’aprèn el poema de memòria per recitar-lo en una sessió per als alumnes de cicle inicial.

Creació de poemes sobre el grill a partir d’ajuntar versos dels poemes de l’annex.

8. ACTIVITATS DESPRÉS DE LA LECTURA

Activitat 1

Relaciona els títols dels poemes amb emocions, sentiments o maneres de fer:

sorpresa, por, alegria, plaer, ràbia, tristesa, compassió, constància.

“Plastilínista” -----

“Gos abandonat” -----

“Darrere la porta” -----

“Jocs de platja” -----

“Cabriola” -----

“Baralla de gats” -----

Activitat 2

Treball de recapitulació d’aprenentatges conduït per l’ensenyant (les respostes es posaran als murals de l’exposició).

Cada mural el farà un grup d’alumnes.

1r mural. Presentació del llibre de poemes.

Dibuixar o buscar la fotografia d’un grill.

- Quins retrats d’animals us han agradat més?
- I de les històries sobre animals, quines han estat les vostres favorites?
- I de les escenes, quines recomanaríeu de llegir?

Es pot proposar que els alumnes copiïn alguns dels poemes triats.

2n mural: retrats d’animals

- Recordem què hem après sobre els animals treballats (es pot recuperar la informació de les taules).
- Recordem com treballa la poeta per presentar-nos els animals (recuperar ritme, rima, comparació, metàfora amb exemples).

3r mural: històries d'animals.

- Recordar les emocions que ens han transmès els poemes. Escriure els títols dels poemes i les emocions.
- Recordar les parts del relat: plantejament, nus i desenllaç.

4t mural: escenes on hem trobat situacions divertides.

- Escriure el títol del poema i dibuixar la situació.
- I en títols de poemes hem descobert paraules inventades per la poeta: “plastilina” i “albercocuc”. Nosaltres també n’hem inventat [recuperar paraules inventades].

5è mural: poemes del grill

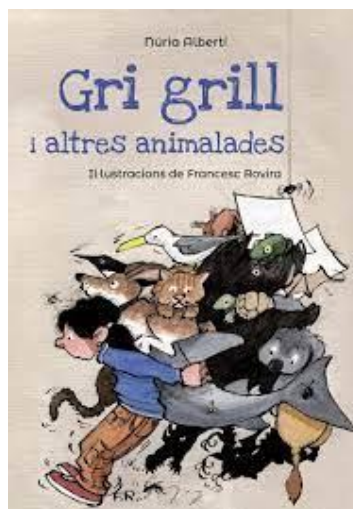
- Triar alguns poemes sobre el grill d’altres autors per al mural, hi poden afegir poemes sobre altres animals treballats.

6è mural: les nostres creacions

Per grups, recopilar els poemes creats, les històries dibuixades, els animals de plastilina (es poden posar al prestatge) i posar una foto al mural, fotografies de la dramatització i la recitació per a altres grups.

Disseny de l’exposició

Viatge a partir del llibre *Gri grill i altres animalades* de la poeta Núria Albertí amb il·lustracions de Francesc Rovira

Itinerari de l'exposició

S'organitzen visites, comentades pels alumnes, per a la resta de membres de l'escola, les famílies i persones de l'entorn: barri o poble.

Cada grup estarà davant del mural que ha fet i serà l'encarregat d'explicar-ne el contingut.

Els convidats podran triar l'itinerari que volen fer.

Es pot fer una tarja d'invitació per a la resta de cursos i les famílies.
També es pot registrar l'exposició, amb una presentació preparada pels propis infants, i penjar-la al web de l'escola.

1r mural

Els alumnes poden explicar quin paper té el grill i quins tipus de poemes hi ha al llibre. Poden llegir alguns dels poemes que han copiat.

2n mural

El mural tindrà dues parts:

- Els quadres amb la informació dels animals: tal com ho explica la poeta i la informació objectiva.
- Els conceptes que s'han treballat amb exemples: onomatopeies, rima, ritme, comparacions, metàfores i anàfores.

Qui passi per aquest mural pot triar un animal i un concepte perquè els alumnes expliquin.

3r mural

El mural també té dues parts:

- Els visitants podran triar una emoció i els alumnes hauran d'explicar, a partir del títol, l'argument del poema, destacant-ne l'emoció que provoca.
- Si el visitant tria l'estructura del text narratiu, els alumnes hauran d'exemplificar aquest conceptes amb un dels poemes que han treballat.

4t mural

Té dues parts:

Les escenes divertides estan dibuixades. Els alumnes les poden comentar.
Les paraules inventades estan escrites. Els alumnes poden explicar què ha fet la poeta per inventar-se'n i quines s'han inventat ells.

5è mural

Els poemes del grill estan escrits. Els visitants els poden llegir o triar-ne un perquè els alumnes el llegeixin.

6è mural

En aquest mural hi ha fotografies dels treballs de creació que han fet els alumnes: poemes creats (se n'hi pot afegir dels quaderns dels alumnes), històries dibuixades,

punts de llibre, animals de plastilina (els podem posar en un prestatge a la vora dels murals), fotografies de la dramatització i del recital...

QA activitat 18

En acabar la lectura del llibre reprenem la hipòtesi inicial que es plantejava en l'exercici 2 del quadern de l'alumne. Els alumnes han de comprovar la hipòtesi i argumentar per què creuen que l'han encertat o per què creuen que no l'han encertat.

QA activitat 19

Aquesta activitat ens permet als docents conèixer els gustos i les preferències lectores dels alumnes, i permet a l'alumne que s'autoreconegui com a lector.

QA activitat 20

Els alumnes han de recomanar un poema a un company de classe. L'activitat requereix conèixer tant els poemes com els companys per ser pertinents en la recomanació.

QA activitat 21

Per acabar el treball del llibre els alumnes poden fer whatsapps per a l'autora, explicant-li l'exposició que han fet del bestiar que han llegit.

9. BIBLIOGRAFIA

a) Sobre didàctica de la poesia i poesia a l'escola

Ballester, Anna; dibuixos de Quim Bou (2009). *Poemania. Guia pràctica per fer lectors i lectores de poesia*. Alzira: Bromera.

Besora, Ramon (1999). *Poesia i escola*. Barcelona: Barcanova.

Bonmatí, Ricard (2008). *Poesia a l'escola. Com fer grans lectors i recitadors*. Barcelona: Rosa Sensat.

Bonmatí, Ricard. "Jugar amb la poesia: rebre i donar llum i dolçor". El Gust per la Lectura. Conferències 2007-2008

[En línia:

<http://cercador.gencat.cat/cercador/AppJava/index.jsp?q=Ricard+Bonmat%C3%AD>

[Consulta: 25/03/21]

Bordons de Porrata-Doria, Glòria, i Margarida Prats Ripoll (2019). "La poesia a primària en el segle XXI", *Guix* núm. 454, p. 14-19.

García Montero, Luis; il·lustracions de Juan Vida (1999). *Lecciones de poesía para niños inquietos*. Granada: Editorial Comares.

Milian, Marta (2003). "Una exposició de poesia: poemes per llegir i comprendre, per dir, per mirar, per jugar", a *Seqüències didàctiques per aprendre a escriure*. Barcelona: Editorial Graó, p. 123-130.

Moreno, Víctor (1988). *Va de poesía: propuestas para despertar el deseo de leer y escribir poesías*. Pamplona: Pampeia.

Escola Catalana, núm. 406. *La poesia a l'escola*. Entrevista a Miquel Desclot. Articles de Carme Alcoverro, Josep M. Aloy, Ramon Bassa i Martín, Margarida Prats Ripoll, Pere Martí Bertran, Lola Casas, Ricard Creus i Josep M. Sala-Valldaura. Gener de 2004.

Experiència sobre acostament a la poesia a CI de l'escola Patronat Domènech:

<http://www.bcn.cat/patronatdomenech/patro/curs0607/poemesweb/poesia.htm>

[Consulta: 25/03/21]

Maletes viatgeres de poesia. Cicle mitjà:

<http://www.xtec.cat/crp-baixllobregat6/mesv/PoesiaCm.pdf> [Consulta: 25/03/21]

Viu la poesia: www.viulapoesia.com

Magpoesia CI:

<http://magpoesia.mallorcaweb.com/quaderns/ciantologia.html> [Consulta: 25/03/21]

b) Sobres bestiaris i el món dels animals

Cavall Fort, núm. 977/978, dossier “Bestiari, la poesia i els animals”. Abril de 2003.

Cavall Fort, 825/826, dossier “L’Arca de Noé i l’extraordinari món dels animals”.

Desembre de 1996.

Informació sobre animals del nostre entorn:

<http://www.xtec.cat/~fturmo/d108/animals.htm> [Consulta: 25/03/21]

El grill

<http://www.xtec.cat/~fturmo/d108/insectes/grill.htm> [Consulta: 25/03/21]

<http://www.xtec.cat/~mpedreir/textos/grills/grills.htm> [Consulta: 25/03/21]

El ratpenat

<http://www.xtec.cat/~fturmo/d108/mamifers/ratpenat.htm> [Consulta: 25/03/21]

El coala

https://es.wikipedia.org/wiki/Phascolarctos_cinereus [Consulta: 25/03/21]

La foca

<https://es.wikipedia.org/wiki/Phocidae> [Consulta: 25/03/21]

Aranya

<http://www.xtec.cat/~fturmo/d108/aracnids/aranya.htm> [Consulta: 25/03/21]

c) Sobre *Gri grill i altres animalades*

Crítica del llibre a *Faristol*

<https://www.clijcat.cat/faristol/critica/Gri-grill-i-altres-animalades> [Consulta: 25/03/21]

Presentació del llibre per l'autora:

<https://www.youtube.com/watch?v=uAl3j9EKOc8> [Consulta: 25/03/21]

Guia didàctica de Josep M. Verge i Vallès sobre *Gri grill i altres animalades*:

<https://nuriaalberti.files.wordpress.com/2011/04/lectura-activa-grigrill1.pdf> [Consulta: 25/03/21]

d) Sobre figures retòriques:

<http://www.xtec.cat/~jroca124/figures.htm> [Consulta: 25/03/21]

e) Enllaços a poemes sobre animals

“Mico filós”, de Miquel Desclot: <https://blocs.xtec.cat/desclot/2014/07/02/mico-filos/> [Consulta: 25/03/21]

“Mona de circ”, de Miquel Desclot: <https://blocs.xtec.cat/desclot/2014/07/02/mona-de-circ/> [Consulta: 25/03/21]

10. ANNEX

POEMES SOBRE EL GRILL

El cant del grill

Nit estiuenca,
nit de calor.
L'herba s'asseca,
però jo, no.
Com més fa calda,
més bé joestic;
ella rondina.
I jo, ric, ric!...

Joana Raspall

Grill

Ric, ric, ric, ric.
Sóc un concertista fi,
que a la nit toca el violí.

Carles Cano

Els grills

A un grill, a la loteria,
li va tocar un bon pessic.
És a dir, que es va fer ric
com ningú no s'ho creuria.

I va dir a un seu amic
una nit clara de lluna,
que si havia fet fortuna
i era ric, ric, ric, ric.

I els va agafar com un tic
als grills d'ençà d'aquell dia,
d'anar-se dient ric-ric,
entre matolls i garric,
de nit, Ves quina mania!

Enric Larreula

Grill

Per què rius,
grillet negre?
Per què rius
al teu cau?

Ric perquè
veig la lluna.
Ric, ric, ric
perquè em plau.

I si plou,
grillet negre?
I si plou,
com t'ho fas?

Aleshores
m'amago
i estic trist
al meu cau.

Núria Albó

El grill

A la nit,
ric. Ric,
dins el prat
rac, rac,
el grill sap
ric, ric
que és molt tard
rac, rac.

Bofill, F.; Puig, A.; Serrat, F.

Ric, ric, ric

El grill arriba a fer pena
sempre amb el seu ric, ric, ric;
no sé com no li és fatic
rascar-se sempre l'esquena.

Cançó popular catalana

El grill

Grillet fredolic
que dins la nit bruna
dius amb ton ric-ric
cançons a la lluna.

Antonio Navarro

El mosquit

Era un mosquit trompetista
de tal sensibilitat
que a la persona triada,
just abans de la fiblada,
perquè no es posés tan trista
tocava un disc dedicat.

E. Larreula

Animales, animales

Es muy feo el alacrán,
pero por algo nacerá.
Pincha el erizo
pero Dios lo hizo.
El pez espada
da "corte".
El tiburón da horror
aun visto desde el vapor.
El león
con su colmillo y melena
te come aunque seas buena.
El rinoceronte
en el horizonte
allá en la llanura,
con un solo cuerno
es peor que le miura.
El tierno elefante
si le pones nervioso
te da un trompazo
que te deja horroroso...

Pero hay que querer
a los animales,
de mar y de tierra,
de agua y de aire,
del norte y del sur,
aunque sean salvajes,
de selva o de bosque
de distintos pelajes...
Animalitos de distintas zonas,
si no les haces daño
son mejores que personas.

G. Fuertes